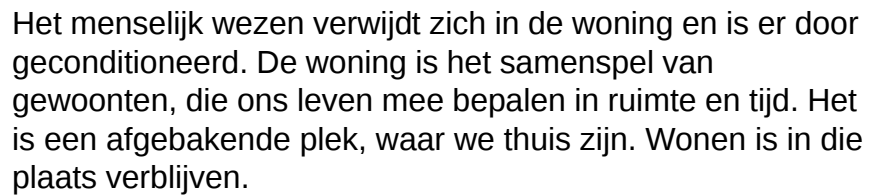
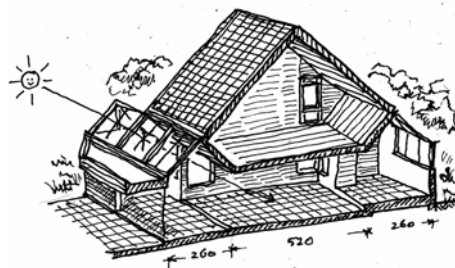
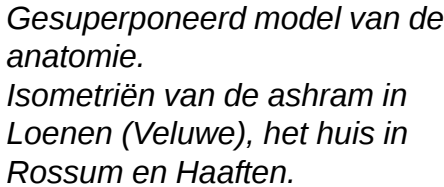

Een studie van Enno Wiersma onder de bezielende leiding van Peter Schmid.

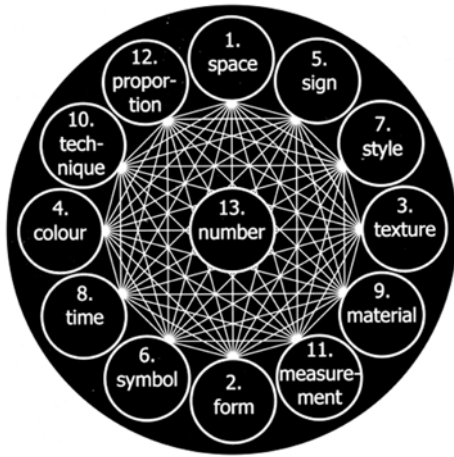

Het organisme wordt weergegeven in een triangulair model van mens, woning en taal of mensheid, planeet aarde en communicatie.

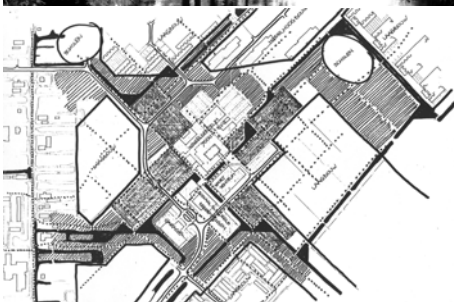
Vorm is herkenbaar als complex of klasse, beide vormen van superpositie zijn resp. gebaseerd op additie of repetitie.

Het herkennen van een geheel of Gestalt en structuren speelt een belangrijke rol in het waarnemen door ons beperkte vermogen tot het opnemen en verwerken van informatie. Daarin speelt niet alleen de complexiteit een rol maar ook de betekening. Zo kan een teken deel zijn van een superteken en heeft een betekenis, waarbij we of spreken van syntaxis of semantiek. Bij het eerste is er sprake van betekening door de plaats in de context en de relatie tussen tekens; de semantische tekenfunctie verbindt het teken met betekenis.

Ontwerpen is een communicatieproces waarin ordelijke patronen ontstaan door het samenvoegen van componenten volgens de regels van de syntaxis. Daarbij is er sprake van verschillende schaal niveaus. We spreken van stratificaties ofwel gelaagdheid van de verschillende onderdelen van het organisme dat we als een triangulair model introduceerden. De woning is onderdeel van de woonomgeving die deel is van een buurt, een gemeente, natie; een woning heeft kamers en is opgebouwd uit componenten, die zijn samengesteld in details, die herkenbaar zijn door hun lijnvoering. De materiaalkeuzes zijn herkenbaar aan de textuur en kwaliteit van het binnenklimaat. De stratificaties van de woning en omgeving zijn vergelijkbaar met de

*Aspecten van de architectonische taal.
Gerealiseerd stedenbouwplan
centrum Bloemendaal, Gouda.*

menselijke samenleving en de taal. De architectonische taal wordt daarbij in juxtapositie weergegeven als aspecten.

Een organisme kan alleen als een geheel functioneren. Ieder geheel ofwel holon is deel van een groter geheel, tenslotte de kosmos. Om het geheel te begrijpen vormen we modellen van die werkelijkheid en spreken van de kosmische woning. Het proces van opsplitsen vond ook in het huis plaats evenals in het dorp en stad. Het Halle huis bestond uit één ruimte of hal. Een hol is een primitieve vorm van een hal. Die opsplitsing vond ook plaats in de taal. De stede kent verschillende schalen, van bed tot stad. Onze Hel, hal, hol hypothese laat het verband zien tussen de woorden *hal* als verblijfplaats van een voornaam persoon, *hol* waar een pauper verblijft, *hel* waar de zon verblijft als die onder gaat, *heel* en *heling* als gezond zijn en worden, maar ook verbergen, zoals in een huis of de 'onderwereld'. *Heel* en *heilig* hebben dezelfde stam en duiden op de eenheid van hemel en aarde, god en mens.

Het ontwerpproces is gebaseerd op het maken van keuzes. Naarmate we bewust en in vrijheid kunnen kiezen uit een groot repertoire heeft het resultaat een groter informatie gehalte. Hoe groter het aantal mogelijkheden hoe informatiever het resultaat, maar hoe moeilijker bewust te kiezen. Vergelijken we het ontwerpproces met het spreken of schrijven, dan is op het laagste niveau het kiezen van een letter of foneem. Met de keuze uit een beperkt repertoire kunnen we alle woorden vormen in elke taal en poëzie scheppen. Het structuralisme dat we in de ondertitel van onze thesis noemen is hierop gebaseerd, dat we op elk schaal niveau een overzichtelijk aanbod van keuzes bieden en de syntaxis los zien van de componenten. Daarbij tonen we een overzicht van de ontwikkeling van de ecologie in de architectuur en stedenbouw, die zich als een nieuwe stijl ontwikkelen met geheel nieuwe kenmerken. We spreken van een humane ecologie, omdat hierin op een organische wijze de gemeenschap wordt geherstructureerd. Het beslissingen nemen raakt alle niveaus en grijpt terug op historische voorbeelden, die onze oerrechten en gronden weergeven.

Om dit uit te dragen zijn we begonnen om het materiaal wat dit ondersteunt en kan visualiseren te ontwikkelen tot didactische modules en te tonen aan eco-dorp gemeenschappen en vredescafé.

Amsterdam, 30-9-2009